

Felvidéki Híradó.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 "
Negyed évre	2 "
Egyes szám ára 20 fillér.	

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadóhivatára cizmeze Turócszentmártonba küldendő.

— Hirdetéseket legutányabban, árszabály szerint. — Lapunk számára hirdetések — eredeti árkában — minden bel- és külföldi hirdetői iroda elfogad. Nyitlitér soronként 40 fillér.

Furor hungaricus.

Az osztó igazság úgy követeli, hogy ne csak kedves tót testvéreink türelmetlen fészkelődését, hanem a nekünk még kedvesebb magyar atyáinkfiai céltalan erópazarlását is szövéstegyük, véleményünket elmondjuk és orvoslást is keressünk.

Ha a „Nár. Nov.“ és a „Slov. Týžd.“, de különösen ez utóbbi, a halinálnak követeli az egész hatalmat és dicsőséget, a kaputos embert pedig, kivált ha valami hivatalát is visel és magyar, piszkolja, gyalazza, lekicsinyli, hát ezt még értjük, mert hisz ez kenyere ezeknek az újságapoknak, ebből élnek, de ha egy új magyar lap, mint pl. a „Trencsényi Lapok“, a melyről már megemlékeztünk, azzal kezdi meg pályafutását, így ebben a most országsszerte dühöngő győzelmi mámorban megfélemlékezik arról, hogy amit hirdetni Keeskeméten virtus lehet, az itt a Felvidéken, ahol oly kevés a magyar ember, hogy szinte félelmetes, oly megdöglőtlanság, amely kell, hogy előbb-utóbb megbosszulja magát őrajta is, — úgy erre hiába keressünk magyarázatot. Nehogy félreértessünk, előre is kijelentjük, hogy mi az ellenzéki kritikát, ha már azt a lapot Trencsényben megindították (ami éppen nem volt valami szerencsés és irigylendő gondolat), nem perhorreszkáljuk, sőt jogosnak, helyenvalónak tartjuk, halogy szükség van rá; viszont azonban megkivánjuk, sőt a saját magunk, *mindnyájunk* érdekében, akik magyaroknak valljuk magunkat itt a Felvidéken, egyenesen *követeljük*, hogy ez a kritika nemcsak tárgyilag legyen, hanem hogy oly hangon történjen, amely a politikai ellenfélben is a magyar testvért tekintse és tisztelje, mert hisz ezt a mi rövid életünket nem a politika adáz harcait töltik be (isten mentsen is ettől!) és azután soha, de sohasem tudhatjuk azt, hogy mikor szorulunk egymásra. Tehát félre a gunnyal, a szeretetlenséggel, a gyűlölség eszközeivel s előre a jobbik, azzal a józanabbal, azzal az igaz magyar ésszel, amely ott van az ellenzéki fejekben is és amely ész, ha előkerül, gátat fog vetni ennek a most vadul hullámozó és — mondjuk csak ki őszintén — nem valami tiszta és illatos politikai áramnak.

„Ne tétovázzunk tovább!” Ily cím alatt látott napvilágot a „Trencsényi Lapok“ 3-ik számában egy közlemény, amelyre fenti sorainkat vonatkoztatjuk. Az új lapot még kevesen ismerik a Felvidéken, Trencsény határain túl talán sehol, ezért szószerint közöljük ezt a szeritűnk a lehető legszerencsétlenebb órában és hangulatban megírt és megjelent közleményt.

„A béka, — így kezdődik a közlemény — mely magán felfújta, hogy az ökor terjedelmét érje el, végre meggukkadt.

A szabadelvűpárt mint egy foszladozó, porladozó mumiapólya széthullt.

Ti nagyítókések, gründerek, nagyvállalkozók, idegen gyárosok és nagybirtokosok, ti kegyeltjei és törzsrésztvényesei a 30 évig fennállott közvagyont harcosló részvénytársaságak, — mely a szabadelvűség hamis czégre alatt parlamenti többségnek nevezte magát, — már nem várhattok újabb koncessziókat, jövedelmező kiváltságokat tőle többé, mert bele ütött a nagy krach. Magyarra kell lennetek és érdemeket kell szerenczetek a haza körül, hogy újabb vágyaitok teljesüljenek.

Ti jelöltjei a színekuráknak, czímet, rangot, öröd, nemességet, báróságot, zsiros hivatali lahjáshzó léha had, „Lasciate ogni speranza!“ Itt ezentul más tényezők döntenek, — nem a kortesszolgálat és szervilizmus, de a hasznos cselekvés mély tudás és díszes — mondjuk Catói — mult alapján.

Ti értelmes és szorgalmas munkásai a törvénykezésnek, közigazgatásnak, forgalomnak, egyéni és állami életszükségeitek felügyelői, fizikai és művelődési forrásaink őrei és dolgos napszámómai ne tartózkodjatok többé! Nincs, ki lelkiismereteketek bélyába verje, alaptalan s önkényes véleményeket tette váltsa, polgári méltóságokat, emberi jogaitokat meggyalázza.

Ti a garasos politika közbakái, katonái, állami, megyei szállítók, szénégetők, regálek és trafikbérlek és így tovább, ahogyan csufolnak benneteket, kik álmatlan éjszakákat töltöttek el a tépelődésben, vajjon nem ingereltétek-e fel a hatalom valamely XV. fizetési osztályába tartozó Hüvelyk Matyi istenkéjét, kik minden hazafias mozgalom ellen frontot álltatók s ocsmányi kegylahajzászátért piszokkal dobáltátok meg a legnagyobb szentséget: az önálló véleménynyilvánításért sikra szállókat, hogy a hatalom konyhahulladékaiból minél nagyobb részt kaplissatok, ne féljétek többé. Megnyitlak a szabadság kapui. Szabadon íthettek s dobhatjátok szavazatotokat az urnába.

Ti szegény földművesek, kik véres verejtéssel művelitek földeskéteket s nem is sejtétek, hogy rajtatok mulik a világ megélhetésének kérdése, ne féljétek többé a bíró, jegyző, szolgabíró vexációjától, ha nem voltatok mamulyakok. Mert tenyleg és örökre megbukott az adáz rendszer, mely ömlomlallya nehezedett közéletünk minden lélekzetvetelére, mely megdermesztette az önálló gondolkodást és tetterőt s nem kímélte a legesekélyebb egyént sem kicsinyes, de mérges bosszujától, ki feltétlenül nem alkalmazkodott ártalmas és sivar kortes szenzál politikájához.

Ezen iromba szörnyeteget a felébredt nemzet lángpallosával porba sújtotta.

De ennek a sárkánynak hét feje van ám s még nincs mind levágvá.

A közhit szerint pedig a hidra feje ujból kinő. Ki tudja, mily koalíció létesülhet a természetellenes 67-es alap megmentésére. Ézt meg kell akadályozni. Ne tétovázzatok tovább!

Sorakozzatok gyorsan Magyarország függetlenségének magasán lengő zászlaja alá.

Vivjünk inkább most — ha már benne vagyunk — egy döntő csatát, melyet meg kell nyernünk, minthogy örökös apró csatározásokban Bécs nagy örömeire kimerüljünk. Ne tétovázzatok tovább!

Ez a közlemény, igaz, nem is annyira Trencsénymegye, mint az ország közönségének szól (így azonban semmi értelme sincs, amikor csak Trencsényben olvassák lapot), de még így is elítélendő a hangja miatt.

A közleményt — úgy látszik — a lap főszerkesztője: Szilvay István írta, tehát egy hazafias ember, aki *proletus* léte, ha már útni akar valakit, mást is megüthetne, jóval érdemesebb ott abban a nagy megyében...

Nemzetiségek visszahódítása.

A nemzetiségi kérdés nyitott seb a magyar állam testén. A magyar nemzet mindig gavallérosan bánt nem magyar anyanyelvű tagjaival, kulturális, egyházi tekintetben mindenféle jogosítványokkal ruházta őket. Abban a nemes feltevésben volt, hogy már csak halálból is idegennyelvi polgártársaink szívvel-lélekkel hozzátapadnak majd az egységes magyar nemzeti állam eszméjéhez.

Sajnos, éppen ellenkezőleg történt. Nemzetiségek kebelében akadtak lelketlen agitátorok, akik a magyarság által nagylo ten adományozott jogokkal visszaéltek s a nem magyar nyelvű magyar állampolgárokat szembelyezték a magyar állameszmével, úgy hogy azok abban elenséget látnak csupán.

Jó ideig illuziókba ringattuk magunkat. Azt hittük, hogy ez agitátorok hatása alig figyelemreméltó. A legutolsó képviseléválasztások azonban feltétek minden gondolkodó hazafi szemeit. A választások óta látjuk, hogy a lelketlen, hazafiatlan elem mélyen aláaknázta román, szerb, tót testvéreink hűségét a nemzeti államhoz.

Anyira ment már az aknamunka, hogy komolyan kell gondolkodni előlöt, miképpen lehet helyrehozni, amit ezek elrontottak.

Ha körültekintünk a magyar közéletben s keressük, mi történik a nyilvánvaló bajjal szemben, szomorúan kell megállapítanunk, hogy partjaink legkisebb gondja is nagyobb, semhogy törődjenek a nemzetiségi kérdéssel.

Hallunk mindenféle jelszavakat, csak olyat nem, amely e nagyfontosságu, égetően aktuális kérdésre vonatkozik. Pedig ha partjainkat nem vakította volna el valami megmagyarázhatatlan szellem, bizonyára sietnének a baj gyógyítására.

Örömlél állapotjuk meg azonban, hogy amit hivatalos politikáink elmulasztanak, azt igyekszik helyrehozni egy hazafias pénzintézet. A Magyar Alt. Hitelbank, látva ugyanis, micsoda pusztítások mennek végbe a nemzetiségi vidékeken, elhatározta, hogy gazdasági fejverekkel fogja megátadni a hazafiatlan agitátorok aknamunkáját. Nemzetiségi vidékeken főlokat állít s ezáltal két célt érhet el. Az egyik az, hogy megmenti a nemzetiségi vidéken lakó magyarságot, amennyiben kedvező feltételek mellett olesó hitelt nyújt neki. A másik eredmény, amely várható, az, hogy idegennyelvi polgártársainkat kiszabadítja az agitátorok karmai közül.

Nagy és nehéz munka ez, de sikerrel kecsegett. Az agitátorok példája is ezt mutatja. Mert mi biztosított hazafiatlan agitációjúnak sikert? Csakis az, hogy gazdasági eszközökkel tudtak a néphez közeledni. Egy kis kölcsön, haeson kamatlab, szolid, minden becsapástól mentes tizeltvel egy-kettőre megszerzte nekik a románok, szerbek, tótok szászereit. Nos hát: ha lesznek hazafias intézetek, melyek megbízhatóság, pontosság, olesőség tekintetében tulszárnyalják a gombamódra elszaporodott nemzetiségi pénzintézeteket, ezek bizonyára sikerrel fogják végezni a visszahódítás üdvös munkáját. Mert hiába fogja ezentul az agitátor azt mondani, hogy óvakodj a magyaroktól, azok a te oleséged, a román, tót, szerb paraszt, aki tudja majd, hogy a magyar intézetben kedvezőbb feltételek mellett kap pénzt, az ilyen beszédre nem fog hederíteni.

Lelhetetlen, hogy hazafias magyar ne elismeréssel üdvözölne a Hitelbanknak ezt a tiszteltreméltó és üdvös akcióját, mely előreláthatólag üdvös szolgálatokat fog tenni a magyar nemzeti államnak. Lelhetetlen, hogy ne kívánja teljes sikert a vállalkozásnak, mely egyrészt talpra fog állítani egész vidékeket, másrészt hatályosan elenyelsozza majd a konkolyhíntők destruktív törekvéseit.

következő urak, kik a mulatságon nem jelentek meg, váltották meg jegyeiket: Spitz Lipót ur Rózsahegy-Fonógár 2 korona, Hodža János, Filla Rezsó, Tomaschek János, Fersek József (Szucsány) és dr. Brichtra Arnold (Ruttka) urak 4-4 korona, Nálthán Henrik ur Prikopa 5 korona, Fellülzettek Löwinger Armin és Lajos urak 3-3 korona, Schulz Lajos ur 2 korona, Kellermann A. urölgy 2 korona. Fogadják ugy a megjelent vendégek, mint a fellülzettek a rendezőség hálas köszönetét.

— **„Hazafiak.”** Valahol a Jászságon egy katonajonczok szabadtásával foglalkozó községi jegyzőt fogház- és pénzbüntetésre, valamint hivatalvesztésre ítélték. Hogy ez a dolog a nemzetiségi atyfiakat is érdekelje tengeren innen és tengeren túl, a Nár. Nov. ugy találja föl az esetet jámbor olvasóink, akiknek, közbe legyen mondva, ugyancsak birkatteleme és még anyolyanabb gyomorra van szükségük, hogy e lap szellemeskedéseit megemléskéz, mintha az az ellélt jegyző valami különösebb érdemeket szerzett volna a magyar sovinszták közű, miért is „Hazafiak” ezim alatt közli a hírt. Már ismételtlen ráutaltunk ezen igazán főt lap azon izetlenkedésére, hogy minden sikkasztó, tolvajt, csalót, válóhamisítót stb. „magyar hazafiak”-nak tñtet fel, amivel azt akarja hazudni, hogy minden magyar hazafi gonosztevő. Ami jót lát, azt azonban nagy bölösen elhallgatja, mert hiszen azzal nem fokozhatná a magyarság elleni gyűlöletet. Ez a N. N. osztó igazsága.

— **A hideg.** A tél megújult erővel foglalta el birodalmát és sok bajt, kárt okoz különösen az erdei vadvilágban, amely nem talál elég eleséget a keményre fagyó hó alatt, etetése pedig, mikor a takarmány oly drága és kevés, nehézségbe ütközik. Mindenfélérkeznek hírek, hogy az éhsé 51 elpusztult özeke, szarvasokra akadnak az erdei munkások és erdőőrök.

— **A kártékony hernyók és rovarok irtása.** Az 1904. évi XII. t.c. kötelezi a földbirtokosokat s gyűlölestermelőket, hogy minden év november végéig szedjék a hernyófészkeket, ugyszintén egész télen át szorgalmasan a lepketojásokat, vértett, valamint a darázsészkeket. E tárgyban a földmivélsügyi miniszter újabb szigorú rendeletet adott ki, amely szerint a törvényhatóságok, községi előljáróságok tartoznak az érdekelteket figyelmeztetni arra, hogy aki az irtást elmulasztja, annál a községi előljáróság pedig azt az illető költségén, a mulasztásért pedig pénzbüntetéssel sújtják. Utal a miniszter rendeletében arra is, hogy a jövő év tavaszán kártékony hernyók, különösen a sargafarkú pillangó nagy mennyiségben fognak mutatkozni, ez okból kötelesebbé teszi az előljáróságoknak, hogy a rendeletet két ízben tegyék a legzélesebb körben közhírré. A hernyó és kártékony rovarok irtására vonatkozó tudnivalókat az érdeklődőkké a m. kir. rovarválti állomás közli. Az irtást a földmivélsügyi miniszter saját szakközvegeivel is ellenőriztet.

— **A tisztelt gazdaközönséghez.** Mint tudomásunkra jutott, Mauthner Oton és es. kir. udvari magnykereskedése Budapestben arról értesíti a gazdaközönséget, hogy a kunya irányzat következtében a löheremagnak (sűrű löherének) t. e. januar 1-én megjelent forrjegyzeiben provolt art hatályon kívül helyezte. Az arak jelenleg a következők: 4-szamu prima primissima 95 korona, 4-a szamu legfelsorendű 93 korona, 4-b szamu elsőrendű 92 korona, 50 kilonkent. Ezen három minőség tisztaság és csiraképeség tekintetében a létező legkürnőbb. Altalanosan ismeretes, hogy a Mauthner ezeg olasz vagy amerikai löheremagot nem forgalmak és hogy az általa szállított löheremagnak arankamentességét a m. kir. velőmagyarság állomás hivatalos bírómára igazolja. Ezen aralszállás any elismerést kelt a gazdaközönség körében, mert újból bizonyított, hogy Mauthner a gazdák érdekét szem előtt tartja.

— **Fontos Amerikába utazóknak.** A magyar kormány az Amerikába való utazást most már Brémán át is megengedte. Fiumén át Amerikába szölo utelvelek most már Brémán át is érvényesek, ha az illeto utas egy Brémának szölo hajójegy birtokában van. Aki Brémán át akar utazni, annak okvetlenül kell otthonról 20 koronát előre Brémába előlegnek beküldenie, mire rögtön megküldetik a hajójegy. Jöegészségű és munkaképes munkások, akik az amerikai rendeltetési helyig szölo vasuti jegyet kifizették és azonkívül még 50 koronát készpénzben felmutatni tudnak, Amerikában beocsátást nyernek. Akinek barátjai vannak Amerikában, hozzá magával azok cizmet. Szembetegek vagy egyéb testi fogyatkozásban szenvedők, 50 évnél idösebb személyek vagy olyanok, akik valamely Amerikában levő gyaralt szerződést kötöttek, mely szerint öt bizonyos meghatározott bérért dolgoznak, Amerikából visszautasítottak. Ratiborban, valamint Brémában, minden kivanróld megvizsgálattik, mindenki tehát, aki Brémában hajóra felszáll, előreláthatólag Amerikában beocsátást nyer.

Felölös szerkesztő BEREZ GYULA. — Főmunkatárs BANI JÁNOS.

Kiadótulajdonos: Moskózi Ferencz.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használtban levő szappan, szöda, por, stb. anyagoknál vason és pamut ruhamekek mosására, a Schicht által ujjonnan feltalált

mosókövönat,

„Asszonydicséret“

vögy-gyel, a ruha beáztalására.

Elönyök:

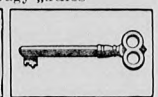
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenti.
2. Fáradságot a negyedére.
3. A szöda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. A ruhogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett czög kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosásznél.

Néklözhetetlenül válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszerű kísérlet után.

Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ nével és a fenti végjegyek egyikeivel legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az eurpai szárazföldön.

Bérleti hirdelmény.

A znióváraljai magyar olvasókör közhírré teszi, hogy a znióváraljai uradalmi vendégld 1905. évi május hó 1-től kezdődőleg 10 évre bérbeadó.

Évi bér 500 korona és a magyar olvasókör helyiségeinek fűtése és világítása.

A közelebbi föltételek dr. Messinger Mór znióváraljai ügyvédnél tudhatók meg.

Bérleti ajánlatok 1905. évi márczius hó 1-ig a „Magyar Olvasókör“ elnökségéhez nyújtandók be.

— Vedjegy: „Horgony“.

A Liment. Capsici comp. a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnél, cszualt és meghűlés-knél boldíróssággal használva.

Fizelmertetés. Súlyos hami-ítvárgok miatt bevásárláskor vevások legyünk és csak olyan ügyet fogadjunk el, a mely a „Horgony“ vedjegygyel és a Richter czögjegyzeccsel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegokban 50 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 kor. és figyeztetv minden gyógyszerárban kapható. — Főmunkat. Török József gyógyszereszmél, Budapest. Richter gyógyszerárára az „Ara“y országhoz“, Prágóban, Előbbi ut. szöda 6. szöda. Nád: — egy csküldébe.

Toperczer Sándor gyógyszerárban Turóczzsntmártonban és Schönach Viktor gyógyszerárban Znióváralján.

Hashajtó, görcsmegszüntető

Bujahódcsöppek,

étvágyat keltő és az emésztést elősegítő háziszert.

Egy palaez ár 1 korona.

Póstán kevesebb mint 2 palaez (2 kor. 50 fill. utánév) nem lesz széküldve

BITTNER GYULA gyógyszerárta által GLOGGNITZ (Alsó-Ausztria.)

UJ! Cook & Johnson

amerikai szabadalm. tyukszem-gyűrűi.

A legjobb és legbiztosabb, kitűnő hatású és azonnal fájdalomcsillapító. — Magyarorszáig-Ausztria összes gyögyártaiban kapható. 1 drb borítékban 20 f., 6 drb dobozban 1 korona. Postaköltség 20 f.

Magyarorszáig főraktára: Török József gyögyészárta Budapest, VI., Király-utca 12. sz. — Magyar-Osztrák monarchia főrakt.: Zum Samariter gyögyészárta Gráz.

A legujabb, javított szerkezettü

Grammofonok, •••

••• Fonográfok,

zenélő- és beszélőgépek

minden mellékzugás nélküli hang-reprodukcziókkal, jutányosan, havi részletfizetésre kaphatók

Moskózi Ferencz né

kereskedésében Turóczzsntmárton.

Uj, eredeti Singer-féle varrógép

olcsó áron eladó. Czim a kiadóhivatalban.

RÉTHY BÉLA GYÖGYSZÉRESE

PEMETEFÜ CZUKORKÁ

BÉKÉSCSABÁN

ÁRA 60 fillér.

Kölhögés, rekedtség és hurut ellen nines jobb a

RÉTHY-féle

pemetefü czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok hasonlatos utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Egy turóczi nemes család tulajdonát képező értékes

olajfestmények

eladók. Megtekinthetők Moskózi Ferencz né könyvkereskedésében, Turóczzsntmártonban.

Magyar Nyomda Turóczzsntmárton.